

Kapelletjespad Losser - Overdinkel

Auteur: Marycke Naber

Erve Kraesgenberg, Kloster Bardel, (Maria)kapellen, kruisbeelden

Vanaf de bushalte in Losser loopt de route via het gezellige centrum van het dorp naar openluchtmuseum Erve Kraesgenberg. Vervolgens via het Jeneverbessenbos met twee Mariakapellen naar Kloster Bardel met een mooie kapel, een kloostertuin met Mariaplaquette en kruisbeeld, en de kloosterbegraafplaats. Vervolgens loopt u via een smal pad terug naar Nederland. Op weg naar Overdinkel ziet u een Mariakapel en een landkruis, in de St. Gerardus Majellakerk van Overdinkel een Mariakapel en op het kerkhof een Christuskapel.

Dit is de 28e etappe van het Twentse Kapelletjespad (ongeveer 900 km!). Het begint in Borne en loopt via Noord-Twente naar Oldenzaal. Dan via Zuid-Twente terug naar Borne. Het pad kan als langeafstandswandeling worden gelopen, maar ook per etappe als dagwandeling. Van het Kapelletjespad is de wandelgids 'Twentse Kruistochten' afgeleid, met twaalf rondwandelingen, uitgekomen bij uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig.

Routebeschrijving

Bushalte Losser - bushalte Overdinkel (11 km)

NB Raadpleeg de openingstijden van de horeca en de dienstregeling van de bussen!

Neem paspoort of ID-kaart mee!

- Loop vanaf de bushalte in de richting van de kerk, ga ter hoogte van het zebrapad LA de parkeerplaats op en RA langs de kerk naar de ingang.

Tegen de zijmuur van de H. Maria Geboortekerk uit 1904 staat een kruisbeeld met een levensgroot houten corpus. Het is afkomstig van een zustersklooster in de buurt van Glane, dat in 1810 werd opgeheven. Het stond op het vroegere kerkhof, totdat dat werd ontruimd voor woningbouw. In 1988 werd het ontdekt op de zolder van de pastorie. Nadat het corpus was opgeknapt, is het kruisbeeld in 1989 geschonken aan pastoor H. Jacobs ter gelegenheid van zijn 25-jarig priesterfeest, waarna het zijn huidige plek kreeg.

In de kerk bevindt zich aan de rechterkant een Mariakapel. Deze is dagelijks overdag geopend. Zie de informatie in de hal. Op GoogleMaps kunt u virtueel in de kerk rondlopen.

- Loop terug langs de kerk en steek over bij het zebrapad. Houd rechts aan door de voetgangerssluis en loop RD naar de protestantse kerk.

In 1626 kwam de oude St. Martinuskerk in handen van de gereformeerden. In 1810 werd de kerk op gezag van koning Lodewijk Napoleon aan de rooms-katholieke gemeenschap teruggegeven. Banken en verdere roerende zaken kregen een plaats in de nieuwe hervormde kerk, die in 1810 werd gebouwd op kosten van het rijk.

1. Ga voor de kerk LA langs het Aleida Leurinkhuis naast de kerk en de stenen dorpspomp.

Aleida Leurink was domineesvrouw in de eerste helft van de 18e eeuw. Zij hield een gedetailleerd dagboek bij over het wel en wee in Losser.

- Ga aan het eind van het plein RA langs restaurant De Oude Apotheek in het Teylershuis uit 1672, daarna het 1e straatje LA, Torenstraat, naar het Martinusplein met de Oude Toren.

Aan de bouw van de St. Martinustoren is te zien dat het een verdedigingstoren was. Hij dateert uit de 13e of 14e eeuw. De bijbehorende kerk wisselde in de loop der eeuwen nogal eens van eigenaar, raakte in verval en werd uiteindelijk in 1904 gesloopt.

De toren, die sinds 1810 eigendom is van de gemeente, bleef behouden. Aan de oostgevel van de toren zijn zowel de profielen van de oorspronkelijke kerk als die van na de uitbreiding in 1887 nog te zien. De contouren van de afgebroken kerk zijn aangebracht in het plaveisel van het plein.

- Ga RA over het plein en aan het eind RA, Bernard Leurinkstraat. Ga op de driesprong RA en meteen LA, een halfverharde weg, Bleekweg.

Aan de linkerkant bevindt zich de Bleek uit 1774. Dit is een van de weinige overgebleven bleekweiden in Nederland. Het nieuwe linnen van de huiswevers werd daar ongeveer 6 weken te bleken gelegd. De bleekwachter hield met een geut (een soort klomp met een steel) het linnen nat. Vanuit zijn huisje hield hij tevens een oogje in het zeil. Tot begin jaren vijftig van de vorige eeuw legden de huisvrouwen van Losser er hun was nog te drogen. Sinds 1948 is het terrein eigendom van de gemeente Losser.

2. Ga aan het eind van het smalle pad LA over de asfaltweg, op de kruising LA, Paasdijk. Ga na de voetgangerssluis aan het eind van het smalle pad schuin LA.

- Meteen op het kruispunt gaat u RA, Sportlaan. Loop op het kruispunt RD en ga daarna ter hoogte van de 2e zijstraat links RA, 'Erve Kraesgenberg'.

Dit is een openluchtmuseum met gebouwen die oorspronkelijk elders in Losser stonden en hier bijeengebracht zijn. Het erf is in 2002 voltooid. De hoofdboerderij uit 1610 bevond zich oorspronkelijk nabij de Dinkel. 't Nien End, tegenwoordig woonhuis en galerie, was een zogenaamd wönnershoes aan het Martinusplein.

- Ga RA langs de plattegrond van het park. Volg de klinkerweg met links het rosarium en rechts galerie 't Nien End.

Daarachter bevindt zich een dierenweide met geitenstal, links daarvan de smederij en de wagenshuur. Bij het terras bevindt zich boerderij Kraesgenberg, met horeca, een weefkamer en een expositie van geologische vondsten. Zie het informatiebord bij de ingang.

- Loop rechts langs de boerderij. Rechts bevindt zich de tuffelkelder, waar vroeger de aardappels werden bewaard, en aan de achterkant van de boerderij de kruidentuin.

- Houd links aan en ga bij de bakspieker, waar nog steeds brood wordt gebakken (daarachter bevindt zich de iemenschoe ofwel bijenstal), RA.

3. Ga bij de halfverharde weg LA. Houd rechts aan en ga bij de boerderij bij de ingang van het openluchttheater RA, op de asfaltweg LA.

- Ga ter hoogte van het metalen hek van de achteringang van de sportvelden RA over het smalle bospad en volg dat RD.

- Loop aan het eind van het bos RD langs de linkerkant een sloot, ga aan het eind LA over de zandweg, aan het eind daarvan LA over de asfaltweg (Grensweg).

4. Ga aan het eind RA, Gildehauserweg. Deze kruist de Dinkel. Ga vlak voor de Ravenhorsterbrug over de Barlebecke RA over het smalle pad.

Als u naar Café Gut Aarnink wilt, loop dan RD.

- Volg het pad evenwijdig aan de klinkerweg. Na het huis op de heuvel buigt het naar rechts en loopt het langs een meertje.

5. Waar het pad weer bij de weg uitkomt gaat u RA over het pad door het Jeneverbessenbos bij het klooster (zie het informatiepaneel).

Bij de bocht naar rechts staat een Mariakapel van Bentheimer zandsteen. Waarschijnlijk is het door de paters Franciscanen opgericht en heeft er oorspronkelijk een groter Maria- (of Franciscus?) beeld in gestaan.

- Het pad komt uit bij een breder pad langs een weiland. Ga het 1e pad RA, langs nog een Mariakapel, waar in 2011 opnieuw een Mariabeeld in is geplaatst.

- Ga aan het eind LA en loop bij de kruising RD over het smalle pad. Ga aan het eind RA langs de klinkerweg naar Klooster Bardel.

Dit is in 1922 gesticht door Franciscanen die in Brazilië missiewerk verrichtten. Tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn zij verdreven, maar daarna hebben zij hun gebouw teruggekregen. In het klooster wonen momenteel nog negen Franciscanen Het voormalige opleidingsinstituut voor paters en broeders is tegenwoordig een internationaal gymnasium.

De kapel is toegankelijk vanuit de hal bij de hoofdingang. Deze is tussen 1922 en 1930 gebouwd, het voorste deel in barokstijl, de rest in de stijl van de Nieuwe Zakelijkheid, met bijzondere kruiswegstaties, waarbij de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog worden verbeeld.

In het klooster bevinden zich tevens een Braziliaans museum en een postzegelmuseum. In de hal is een brochure over het klooster te koop. Zie ook de informatiepanelen.

6. Ga na het klooster de 1e asfaltweg RA (verbodsbord gemotoriseerd verkeer). Volg deze met een bocht naar rechts. Ga de 1e klinkerweg RA, tot de ketting met 'Privatweg'.

- Ga hier RA over het bospad, houd links aan en volg het pad langs een plaquette van Maria op resten van een zandstenen muur en een modern kruisbeeld.

Bijna aan het eind van het pad staat een picknicktafel in het bos. Na het trappetje ziet u links op de muur een keramisch reliëf over de kruisafname. Het brede zandpad loopt langs de kloosterbegraafplaats met een kruisbeeld bij de kruisjes van de graven.

- Loop met uw rug naar de ingang van de begraafplaats RD, ga bij de klinkerweg LA, bij de asfaltweg LA, dan het 1e smalle pad RA.

7. Dit komt na een haakse bocht naar rechts en naar links uit bij een zandweg met fietspad. Ga hier LA (Grensweg). Even later hebt u zicht op zandwinplas De Oelermars.

- Blijf bij de kruising RD lopen. Ga bij de asfaltweg LA, Drielandweg, bij de kruising RA, Hajanweg.

8. Ga aan het eind RA, Ruhenbergerweg. Op de hoek met de Wepeloweg staat een Mariakapel.

Uit dankbaarheid voor de gezonde terugkeer van twee zonen uit de Tweede Wereldoorlog liet de familie Bulters uit Losser in 1946 deze kapel bouwen. De buurtschap droeg bij in de kosten. Midden jaren tachtig is het oorspronkelijke Mariabeeld gestolen. Het is toen vervangen door een icoon van Maria met kind en twee engelen. Tegenwoordig staat er weer een Mariabeeld in de kapel.

- Ga hier LA. In Overdinkel staat bij het 1e kruispunt aan de rechterkant een landkruis.

Dit is opgericht door mevrouw T. Huttenhuis uit Overdinkel, uit dankbaarheid voor de behouden terugkeer van haar zoon uit de oorlog. Bovendien hoopte zij dat door het plaatsen van een landkruis haar zieke dochter zou genezen, wat inderdaad is gebeurd.

Het monument is jarenlang door mevrouw Huttenhuis onderhouden, daarna door de familie Welpelo. Later is het kruis geadopteerd door de Schuttersvereniging Overdinkel, waarvan de zoon lid was. Elk jaar wordt er zondags tijdens het schuttersweekend door het 'koningspaar' een krans gelegd en één minuut stilte gehouden voor alle overleden leden en ereleden van de Schutters.

- Blijf RD lopen tot de voorrangsweg. Links aan deze Hoofdstraat bevindt zich cafetaria De Snackbar.

- Steek over bij het zebrapad en ga RA naar de kerk. Deze is overdag open. In de kerk bevindt zich een Mariakapel en rond het altaar zijn muurschilderingen aangebracht.

Overdinkel was een rustige boerengemeenschap, totdat eind 19e eeuw in Gronau textiel fabrieken werden gebouwd. De in Losser geboren pastoor Roberink van Steenwijkerwold heeft veel arme mensen uit die omgeving overgehaald, zich hier te vestigen.

In 1908 werd voor de arbeidsimmigranten een NH kerk gebouwd. De katholieke kerk voor de oorspronkelijke bevolking kwam in 1910 gereed. Deze is gewijd aan St. Gerardus Majella, die door bouwpastoor Gerardus van Laak als zijn grote voorbeeld werd gezien.

Gerardus Majella (1726-1755) was een Italiaanse lekenbroeder bij de Redemptoristen. Hij kreeg meerdere visioenen, stond bekend om zijn liefdadigheidswerk en heeft verschillende mensen genezen. In 1904 is hij heilig verklaard.

- Op het kerkhof rechts van de kerk bevindt zich een Christuskapel uit 1909. Tegenover het kerkhof bevindt zich de bushalte.

Praktische informatie

Oud Losser, openluchtmuseum, bos en veld, 50 % onverhard

Kijken

Erve Kraesgenberg, Bookholtlaan 25, Losser, 053-5384365, kraesgenberg.nl; galerie 't Nien End: do, za en zo 14.00-17.00

Braziliaans museum en postzegelmuseum in klooster Bardel, Klosterstraße 11, Bad Bentheim, 0049-(0)5924-78720, bardel.de. Open op afspraak, alleen voor groepen

Eten en drinken

Diverse horecagelegenheden in het centrum van Losser, o.a.

Restaurant De Oude Apotheek, Teylersstraat 4, 053-5362490, oude-apotheek.nl

Grand Café Smit, Brinkstraat 36, Losser, 053-5361205, grandcafesmit.nl

Hotel Marktzicht, Martinusplein 25, 053-5381282, marktzicht.nl

Erve Kraesgenberg, zie bij 'Kijken'

Café Gut Aarnink, Klosterstraße 18, Bad Bentheim (Du), 49 5924 6723, facebook.com/people/Café-Gut-Aarnink/100057127972916/%u200E

Cafetaria de Snackbar, Hoofdstraat 67, Overdinkel, 053 785 8557, de-snackbar.nl

Chinees-Indisch Restaurant De Mandarijn, Hoofdstraat 151, 053-5386038

Cafetaria De Boemerang, Hoofdstraat 174, 053-5387857

Overnachten

Hotel Marktzicht, Martinusplein 25, Losser, 053-5381282, marktzicht.nl

Langs etappe 29 Overdinkel - Glanerbrug: B&B Erve Naatsboer, Goormatenweg 45, Overdinkel, 053-5381949 / 06 51182262, facebook.com/Naatsboer

Openbaar vervoer

Bushalte R.K. Kerk Losser, bus 61 Enschede-Overdinkel; bus 64 Almelo-Oldenzaal-Overdinkel

Bushaltes R.K. Kerk en Tjibbe Knolstraat Overdinkel, bus 61 Overdinkel-Enschede; bus 64 Overdinkel-Oldenzaal-Almelo

Regiotaxi Twente: 0900-1814, regiotaltaxitwente.nl. Minstens een uur van tevoren reserveren!

Routebeschrijving, topografische kaart en GPS-track van deze wandeling vind je op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/kapelletjespad-losser---overdinkel/15549/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In de wandelgids 'Twentse kruistochten' beschrijft Marycke Naber 12 rondwandelingen langs in totaal 112 kapellen en kruisbeelden. De wandelingen zijn min of meer afgeleid van het Twentse Kapelletjespad van ca. 800 km (in etappes van gemiddeld 15 km, die eveneens op de Wandelzoekpagina (www.naberpaden.nl) zijn gepubliceerd). De wandelgids bevat mooie foto's en interviews met vrijwilligers die de kapelletjes en wegkruisen onderhouden. De gids is in te zien en te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

4

Neem een abonnement!
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50